

PRAVILNIK
O MJERAMA ZA KONTROLU ODREĐENIH BOLESTI
ŽIVOTINJA I POSEBNE MJERE ZA VEZIKULARNU
BOLEST SVINJA

Član 1.

(Predmet)

Ovim Pravilnikom propisuju se opće mjere nadzora koje se primjenjuju u slučaju pojave jedne od bolesti navedenih u Prilogu I koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 2.

(Definicije)

U smislu ovog Pravilnika, primjenjuju se slijedeće definicije:

- a) *farma* je svaki objekt, zgrada ili mjesto, a u slučaju otvorenog prostora, bilo koje mjesto na kom se životinje uzgajaju, drže ili se na neki drugi način njima postupa;
- b) *životinja* je bilo koja domaća životinja koja pripada vrstama podložnim direktnom uticaju dotične bolesti, ili bilo koja divlja životinja koja pripada kičmenjacima za koju postoji vjerovatnost da će sudjelovati u epidemiologiji te bolesti, djelujući kao prijenosnik ili kao rezervoar zaraze;
- c) *vektor* je bilo koja životinja iz vrste kičmenjaka ili beskičmenjaka koja na mehanički ili biološki način može prenositi i širiti uzročnika dotične bolesti;
- d) *držatelj* je vlasnik ili bilo koje lice ili lica, privatna ili pravna, koja ima vlasništvo nad životinjama ili koji je zadužen za uzgoj navedenih životinja, za finansijsku nagradu ili bez nje;
- e) *period inkubacije* je vremenski period koji će vjerovatno proteći između izloženosti uzročniku bolesti i pojave kliničkih simptoma. Trajanje ovog perioda je ono koje je navedeno u Prilogu I za predmetnu bolest;
- f) *potvrda bolesti* je potvrda pojave bolesti na osnovu rezultata kliničkog pregleda, propisane laboratorijske metode i rezultata epidemiološkog istraživanja;
- g) *nadležni organi* za provođenje ovog Pravilnika su:
 - 1) Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine - Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured);
 - 2) nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine - su nadležni organi definirani Zakonom o veterinarstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/00), Zakonom o veterinarstvu u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik RS", broj 42/08) i Zakonom o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02);
 - 3) nadležni veterinarski inspekcijски organi su nadležni organi definirani Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 62/05) i Zakonom o inspekcijama u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik RS", broj 74/10);
- h) *nadležni veterinarski inspektor* je inspektor zadužen za određeno administrativno područje.

Član 3.

(Prijava na sumnju na pojavu bolesti)

Svaka sumnja na pojavu bolesti iz Priloga I prijavljuje se u skladu s Odlukom o zaraznim bolestima ("Službeni glasnik BiH", broj 44/03).

Član 4.

(Mjere u slučajevima sumnje na pojavu bolesti na farmi)

- (1) Kada se sumnja da su životinje na farmi zaražene ili kontaminirane jednom od bolesti navedenih u Prilogu I,

nadležni veterinarski inspektor je dužan odmah narediti i nadzirati sve što je potrebno za službenu istragu kako bi se potvrdila ili isključila pojava dotične bolesti, a posebno mora tražiti da se uzmu uzorci potrebni za laboratorijsko ispitivanje. U tu se svrhu predmetne životinje mogu transportovati do laboratorija pod nadzorom nadležnog veterinarskog inspektora koji će preduzeti odgovarajuće mjere za sprječavanje širenja bolesti.

- (2) Čim dobije obavijest o sumnji na pojavu bolesti, nadležni veterinarski inspektor stavlja farmu pod službeni nadzor i posebno naređuje:
 - a) da se izvede popis svih kategorija životinja prijemčivih vrsta, te da se za svaku od ovih kategorija evidentira broj životinja koje su već uginule, koje su zaražene ili koje bi mogle biti zaražene ili kontaminirane. Ovaj se popis mora voditi ažurno, kako bi obuhvatio životinje koje se okote ili koje uginu tokom perioda sumnje. Podaci u popisu moraju biti ažurni te se na zahtjev moraju predočiti i mogu se provjeriti pri svakom posjetu;
 - b) da se sve životinje prijemčivih vrsta na farmi drže u svojim prebivališnim prostorijama ili da se zatvore na nekom drugom mjestu gdje mogu biti izolirane, uzevši u obzir, po potrebi, moguću ulogu vektora;
 - c) da niti jedna životinja koja pripada prijemčivim vrstama ne ulazi na farmu niti napušta farmu;
 - d) da sva kretanja budu predmet odobrenja nadležnog veterinarskog inspektora, koji propisuje uslove za sprječavanje bilo kakvog rizika od širenja bolesti; da se odgovarajuća sredstva dezinfekcije postave na ulazima i izlazima zgrada ili prostora u kojima su smještene životinje prijemčivih vrsta, kao i na ulazima i izlazima same farme. Ovo se odnosi na kretanja:
 - 1) lica, životinja drugih vrsta koje nisu prijemčive na tu bolest i vozila u i iz farme;
 - 2) mesa ili trupla životinja, ili stočne hrane, opreme, otpada, izmeta, stelje, stajskog gnoja, ili bilo čega što bi moglo prenijeti dotičnu bolest;
 - e) da se provede epidemiološko ispitivanje u skladu s članom 8. ovog Pravilnika.
- (3) Dok ne stupe na snagu službene mjere propisane u stavu (2) ovog člana, vlasnik ili uzgajatelj bilo koje životinje kod koje postoji sumnja na bolest mora preduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi osigurao usklađenost sa stavom (2) ovog člana, izuzev tačke e) ovog stava.
- (4) Nadležni veterinarski inspektor može primijeniti bilo koje mjere iz stava (2) ovog člana na druge farme, ukoliko njihov smještaj, njihova konfiguracija ili kontakti s farmom za koje postoji sumnja na bolest daju razloga za sumnju na moguću kontaminaciju.
- (5) Mjere navedene u st. (1) i (2) ovog člana se ne opozivaju dok nadležni veterinarski inspektor ne isključi sumnju na postojanje bolesti.

Član 5.

(Mjere u slučajevima kada je potvrđena prisutnost bolesti na farmi)

- (1) Jednom kada se službeno potvrdi da je na farmi prisutna jedna od bolesti navedenih u Prilogu I, nadležni veterinarski inspektor osim mjera propisanih u članu 4. stav (2) ovog Pravilnika naređuje slijedeće mjere:
 - a) sve prijemčive vrste na farmi ubijaju se na licu mjesta bez odlaganja. Životinje koje su uginule ili su ubijene spaljuju se ili pokapaju na licu mjesta, ako je to moguće, ili se neškodljivo uklanjaju u pogonu za zbrinjavanje strвина. Ove se radnje obavljaju tako da se rizik od širenja uzročnika bolesti svede na minimum;

- b) bilo koja supstanca ili otpad, kao što su stočna hrana, stelja, stajski gnoj ili izmet, koji su podložni kontaminaciji, moraju se uništiti ili obraditi na odgovarajući način. Ovakva obrada, izvedena u skladu s uputama nadležnog veterinarskog inspektora, mora osigurati da će se uništiti svaki uzročnik bolesti ili vektor uzročnika bolesti;
 - c) nakon izvođenja mjera navedenih u tač. a) i b) ovog stava, moraju se u skladu s članom 16. ovog Pravilnika očistiti i dezinficirati zgrade koje su se koristile za smještaj životinja prijemčivih vrsta, njihova okolina, vozila koja su bila upotrijebljena za transport i sva oprema koja bi mogla biti kontaminirana;
 - d) izvođenje epidemiološkog ispitivanja u skladu s članom 8. ovog Pravilnika.
- (2) U slučaju zakapanja, ono mora biti dovoljno duboko da bi spriječilo životinje mesojede u iskapanju strвина ili otpada navedenih u stavu (1) tač. a) i b) ovog člana, te mora biti obavljeno u prikladnom tlu kako bi se spriječila kontaminacija vodenih tokova ili bilo kakvo drugo onečišćenje okoliša.
- (3) Nadležni veterinarski inspektor može proširiti mjere predviđene stavom (1) ovog člana na druge susjedne farme, ukoliko njihov smještaj, njihova konfiguracija ili kontakti sa farmom na kojoj je potvrđena pojava bolesti daju razloga za sumnju na moguću kontaminaciju.
- (4) Ponovno nastanjivanje životinja na farmi odobrava nadležni veterinarski inspektor, nakon provedbe svih postupaka čišćenja i dezinfekcije u skladu s članom 16. ovog Pravilnika.

Član 6.

(Mjere u slučajevima kada se sumnja ili kada je potvrđena prisutnost bolesti kod divljih životinja)

Kada su zaražene ili se sumnja da su zaražene životinje koje žive u divljini, nadležni veterinarski inspektor mora narediti preduzimanje odgovarajućih mjera u skladu s drugim propisima koji se odnose na mjere sprječavanja širenja bolesti kod divljih životinja.

Član 7.

(Mjere u slučajevima kada je potvrđena prisutnost bolesti na farmama koje se sastoje od različitih proizvodnih jedinica)

- (1) Kada se radi o farmama koje se sastoje od dviju ili više odvojenih proizvodnih jedinica, Ured, uz saglasnost s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt BiH), može odstupiti od zahtjeva iz člana 5. stav (1) tačka a) ovog Pravilnika u odnosu na zdrave proizvodne jedinice farmi koje je zaraženo, uz uslov da je nadležni veterinarski inspektor utvrdio da su struktura i veličina tih jedinica kao i operacije koje se u njima izvode takvi da su posve odvojeni što se tiče smještaja, uzgoja, osoblja, opreme i hrane, kako bi se spriječilo širenje uzročnika bolesti s jedne jedinice na drugu.
- (2) Ukoliko se koriste odstupanja iz stava (1) ovog člana, Ured uz saglasnost nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH mora izraditi detaljna pravila za njihovu primjenu u svjetlu jamstava koja se mogu osigurati u pogledu zdravlja životinja.
- (3) Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH moraju o odstupanju iz stava (1) ovog člana, bez odgađanja, obavijestiti Ured.

Član 8.

(Epidemiološko ispitivanje)

- (1) Epidemiološko istraživanje mora biti provedeno, od strane veterinara koji je obučen za provođenje takvog istraživanja, na osnovu upitnika koji je sastavni dio Plana hitnih mjera

kako bi se omogućilo standardizirano, brzo i ciljano prikupljanje podataka. Takvo prikupljanje podataka najmanje mora obuhvatiti sljedeće:

- a) dužinu vremena tokom kojeg je bolest mogla biti prisutna na farmi prije postavljanja sumnje ili prijave bolesti;
 - b) mogući izvor bolesti na farmi i utvrđivanje drugih farmi na kojima se nalaze životinje sumnjive da su zaražene ili životinje sumnjive da su kontaminirane iz istoga izvora bolesti;
 - c) kretanje lica, životinja, trupala, vozila, opreme ili bilo kojih drugih supstanci koje mogu prenositi uzročnika bolesti iz predmetnih farmi ili na njih;
 - d) prisutnost i distribucija vektora bolesti, prema potrebi.
- (2) Ured u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH osniva zajednički centar za kontrolu bolesti kako bi se osigurala potpuna usklađenost svih mjera potrebnih za osiguravanje iskorjenjivanja bolesti što je brže moguće, te u svrhu izvođenja epidemiološkog ispitivanja.

Član 9.

(Mjere u slučaju prijenosa bolesti između farmi)

- (1) Kada nadležni veterinarski inspektor utvrdi, ili zaključni na osnovu potvrđenih podataka, da je bolest mogla biti prenesena iz drugih farmi na farmu iz člana 4. ovog Pravilnika ili iz njega na druge farme kao rezultat kretanja lica, životinja ili vozila, ili na bilo koji drugi način, te druge farme se stavljaju pod službeni nadzor u skladu s članom 4. ovog Pravilnika. Ovaj se nadzor ne ukida dok se službeno ne isključi sumnja na postojanje bolesti na toj farmi.
- (2) Kada nadležni veterinarski inspektor utvrdi, ili zaključni na osnovu potvrđenih podataka, da je bolest mogla biti prenesena iz drugih farmi na farmu iz člana 5. ili iz njega na druge farme kao rezultat kretanja lica, životinja ili vozila, ili na bilo koji drugi način, te druge farme se stavljaju pod službeni nadzor u skladu s članom 4. ovog Pravilnika. Ovaj se nadzor ne ukida dok se službeno ne isključi sumnja na postojanje bolesti na toj farmi.
- (3) Kada se na farmi primjenjuju odredbe iz stava (2) ovog člana, nadležni veterinarski inspektor primjenjuje na farmu odredbe iz člana 4. ovog Pravilnika barem toliko dugo koliko traje maksimalni period inkubacije bolesti, računajući od trenutka kada je došlo do zaraze, kako je utvrđeno epidemiološkim ispitivanjem izvedenom u skladu s članom 8. ovog Pravilnika.
- (4) Ako smatra da uslovi to dopuštaju i ukoliko farma zadovoljava uslove navedene u članu 7. Pravilnika, nadležni veterinarski inspektor može ograničiti mjere iz st. (1) i (2) ovog člana samo na dio farme i na životinje koje se na njoj nalaze, ili samo na životinje prijemčivih vrsta.

Član 10.

(Uspostava zaraženog i ugroženog područja)

- (1) Jednom kada se dijagnoza jedne od predmetnih bolesti službeno potvrdi, Ured uz saglasnost nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH uspostavlja zaraženo područje oko zaražene farme s minimalnim radijusom od tri kilometra, koje je samo okruženo ugroženim područjem s minimalnim radijusom od 10 kilometara. Pri uspostavi ovih područja mora se voditi računa o geografskim, administrativnim, ekološkim i epidemiološkim faktorima povezanim s predmetnom bolešću, kao i o sredstvima nadzora.
- (2) Kada se područja nalaze na teritoriji više država, Ured saraduje s nadležnim organima tih država pri uspostavi područja navedenih u stavu (1) ovog člana.
- (3) Ured u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH može promijeniti (odnosno smanjiti ili

povećati, po potrebi) granice područja propisanih u stavu (1) ovog člana ili trajanje mjera ograničenja, uzevši u obzir:

- a) geografske okolnosti i ekološke faktore;
- b) meteorološke uslove;
- c) prisutnost, raspodjelu i vrstu vektora;
- d) rezultate epidemioloških ispitivanja izvedenih u skladu s članom 8. ovog Pravilnika;
- e) rezultate laboratorijskih ispitivanja;
- f) mjere nadzora koje su primijenjene.

Član 11.

(Mjere u uspostavljenom zaraženom području)

(1) Nadležni veterinarski inspektor naređuje i nadzire da se u zaraženom području primjenjuju slijedeće mjere:

- a) identificiraju se sve farme unutar područja koja drže životinje prijemčivih vrsta;
- b) obavljaju se periodične posjete farmama koje imaju životinje prijemčivih vrsta, te klinički pregledi tih životinja uključujući, ako je potrebno, uzimanje uzoraka za laboratorijski pregled; mora se voditi evidencija tih posjeta i nalaza, a učestalost posjeta mora biti razmjerna ozbiljnosti epizootije na farmama s najvećim rizikom;
- c) zabranjeno je kretanje i transport životinja prijemčivih vrsta po javnim ili privatnim putevima, osim dostavnih puteva na farmi. Nadležni veterinarski inspektor može, međutim, odobriti odstupanje od ove zabrane za tranzit životinja cestom ili željeznicom bez iskrcavanja ili zaustavljanja;
- d) životinje prijemčivih vrsta se moraju zadržati na farmi na kojoj se drže, osim u slučaju transporta pod službenim nadzorom direktno u klaonicu smještenu u toj zoni u svrhu hitnog klanja ili, ako u toj zoni nema klaonice pod veterinarskim nadzorom, do klaonice u zoni nadzora koju odredi nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta BiH. Nadležni veterinarski inspektor može odobriti ovaj transport tek nakon što naredi pregled svih životinje prijemčivih vrsta na farmi i potvrdi da se ni za jednu životinju ne sumnja da je zaražena. Nadležni veterinarski inspektor odgovoran za klaonicu obavještava se o namjeri slanja životinja u nju.

(2) Mjere koje se primjenjuju u zaraženom području ostaju na snazi barem toliko dugo koliko traje maksimalni period inkubacije predmetne bolesti, nakon što su životinje odstranjene sa zaražene farme u skladu s članom 5. ovog Pravilnika i nakon što je obavljena dezinfekcija u skladu s članom 16. ovog Pravilnika. Međutim, kada bolest prenosi vektor insekt, nadležni veterinarski inspektor može odrediti vrijeme trajanja mjera i propisati odredbe za uvođenje sentinel životinja. Detaljne mjere o korištenju sentinel životinja donosi Ured uz saglasnost sa nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH. O preduzetim mjerama nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH obavještavaju Ured.

(3) Nakon isteka perioda navedenog u stavu (2) ovog člana, pravila koja se primjenjuju na ugroženo područje primjenjivat će se također na zaraženo područje.

Član 12.

(Mjere u ugroženom području)

(1) Nadležni veterinarski inspektor naređuje i nadzire da se u ugroženom području primjenjuju slijedeće mjere:

- a) identificiraju se sve farme koje drže životinje prijemčivih vrsta;
- b) kretanje životinja prijemčivih vrsta po javnim cestama je zabranjeno, osim u slučaju da se vode na ispašu ili u objekte u kojima žive. Nadležni veterinarski inspektor može, međutim, odobriti odstupanje od ove zabrane za

tranzit životinja cestom ili željeznicom bez iskrcavanja ili zaustavljanja;

- c) odobrava transport životinja prijemčivih vrsta unutar ugroženog područja;
- d) životinje prijemčivih vrsta moraju ostati unutar ugroženog područja toliko dugo koliko traje maksimalni period inkubacije nakon najnovijeg zabilježenog slučaja bolesti. Nakon toga, životinje se mogu odstraniti iz te zone, kako bi se pod službenim nadzorom transportovale direktno u klaonicu koju odredi nadležni veterinarski inspektor u svrhu hitnog klanja. Nadležni veterinarski inspektor može odobriti ovaj transport tek nakon što naredi pregled svih životinja prijemčivih vrsta na farmi i potvrdi da se ni za jednu životinju ne sumnja da je zaražena. Nadležni veterinarski inspektor odgovoran za klaonicu obavještava se o namjeri slanja životinja u nju.

(2) Mjere koje se primjenjuju u ugroženom području ostaju na snazi kroz period koji je barem jednak maksimalnom periodu inkubacije nakon što su životinje uklonjene s farme u skladu s članom 5. ovog Pravilnika i nakon što je obavljena dezinfekcija u skladu s članom 16. ovog Pravilnika. Međutim, kada bolest prenosi vektor insekta, nadležni veterinarski inspektor može odrediti vrijeme trajanja mjera i propisati odredbe za moguće uvođenje sentinel životinja. Detaljne mjere o korištenju sentinel životinja donosi Ured uz saglasnost s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH. O preduzetim mjerama nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH obavještavaju Ured.

Član 13.

(Premještanje životinja unutar zaraženog ili ugroženog područja)

(1) Ako zabrane utvrđene članom 11. stav (1) tačka d) i članom 12. stav (1) tačka d) ovog Pravilnika traju više od 30 dana radi pojave daljnjih slučajeva bolesti pa se kao rezultat toga pojave problemi s držanjem životinja, nadležni veterinarski inspektor može na zahtjev vlasnika i obrazloženje vlasnika za takav zahtjev odobriti premještanje životinja s farme unutar zaraženog ili ugroženog područja, uz uslov:

- a) da nadležni veterinarski inspektor provjeri činjenice;
- b) da se obavi inspekcija svih životinja na farmi;
- c) da se klinički pregledaju životinje koje će se transportovati, s negativnim rezultatom;
- d) da se svaka životinja označi ušnom oznakom ili da se identificira bilo kojom drugom odobrenom metodom;
- e) da se odredišna farma nalazi ili unutar zaraženog ili unutar ugroženog područja.

(2) Moraju se preduzeti sve mjere predostrožnosti, posebno čišćenje i dezinfekcija kamiona nakon transporta, kako bi se izbjegao rizik širenja uzročnika bolesti tokom takvog transporta.

(3) O preduzetim mjerama nadležni veterinarski inspektor obavještava nadležne organe entiteta i Brčko Distrikta BiH, a oni dalje obavještavaju Ured.

Član 14.

(Preduzimanje ostalih mjera u uspostavljenim zaraženim i ugroženim područjima)

(1) Ured u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH preduzima sve potrebne mjere kako bi stalno informirali barem lica nastanjena u zaraženim i ugroženim područjima o ograničenjima koja su na snazi, te da preduzmu sve što je potrebno za odgovarajuću primjenu tih mjera.

(2) Kada je na određenom području predmetna epizootija izuzetno opasna, sve dodatne mjere Ured usvaja uz saglasnost s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Član 15.

(Posebne odredbe za mjere nadzora i iskorjenjivanje bolesti)

Odstupajući od općih odredbi propisanih ovim Pravilnikom, posebne odredbe koje se odnose na mjere nadzora i iskorjenjivanja za svaku pojedinu bolest:

- a) za vezikularnu bolest svinja navedene su u Prilogu II Pravilnika,
- b) za svaku od ostalih bolesti navedenih u Prilogu I Pravilnika, donosi Ured uz saglasnost s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Član 16.

(Čišćenje, dezinfekcija i dezinfekcija)

- (1) Čišćenje, dezinfekcija i dezinfekcija se obavlja:
 - a) službeno odobrenim dezinficijensima i insekticidima odobrenim za stavljanje u promet od nadležnih entitetskih organa u preporučenim koncentracijama;
 - b) pod službenim nadzorom:
 - 1) u skladu s uputama koje daje nadležni veterinarski inspektor;
 - 2) i tako da se eliminira svaki rizik od širenja ili preživljavanja uzročnika bolesti;
 - c) da po završetku radnji iz tačke b) ovog člana nadležni veterinarski inspektor provjerava jesu li te mjere izvedene ispravno i je li protekao odgovarajući period, ne kraći od 21 dan, kako bi se osiguralo da se predmetna bolest u potpunosti otkloni prije nego što se ponovo uvedu životinje prijemčivih vrsta.
- (2) Postupci za čišćenje i dezinfekciju zaražene farme:
 - a) su za vezikularnu bolest svinja oni koji su navedeni u Prilogu II;
 - b) utvrđuju se, u kontekstu pripreme posebnih mjera za svaku pojedinu bolest navedenu u Prilogu I, u skladu s postupkom navedenim u tački b) stava (1) člana 15. ovog Pravilnika.

Član 17.

(Referentne laboratorije)

- (1) Referentne laboratorije u Bosni i Hercegovini se određuju u skladu s Odlukom o određivanju ovlaštenih laboratorija u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 68/05 i 90/05) i to:
 - a) referentna laboratorija s uređajima i stručnim kadrovima koji omogućavaju da se u svakom trenutku, a posebno kada se predmetna bolest prvobitno pojavi, utvrdi vrsta, podvrsta i inačica relevantnog virusa, te da se potvrde rezultati dobiveni u regionalnim dijagnostičkim veterinarskim laboratorijama;
 - b) referentna laboratorija u kojoj se testiraju reagensi koji se upotrebljavaju u referentnim dijagnostičkim laboratorijama.
- (2) Ove referentne laboratorije koje se utvrđuju za svaku od navedenih bolesti, odgovorne su za koordiniranje dijagnostičkih standarda i metoda, te za upotrebu reagensa.
- (3) Referentne laboratorije određene za svaku od navedenih bolesti odgovorne su za koordiniranje dijagnostičkih standarda i metoda koje utvrđuje svaka pojedina laboratorija za dijagnosticiranje predmetne bolesti. U tu svrhu, one:
 - a) mogu snabdijevati referentne laboratorije dijagnostičkim reagensima;
 - b) provjeravaju kvalitet dijagnostičkih reagensa koji se upotrebljavaju;
 - c) periodično izvode komparativne testove;
 - d) čuvaju izolate virusa predmetne bolesti iz slučajeva koji su potvrđeni;

e) osiguravaju potvrđivanje pozitivnih rezultata dobijenih u referentnim dijagnostičkim laboratorijama.

- (4) Referentne laboratorije iz stava (1) ovog člana moraju se povezati s referentnim laboratorijama Svjetske organizacije za zdravlje životinja (u daljnjem tekstu: OIE) ili EU.
- (5) Ured vodi registar ovlaštenih veterinarskih laboratorija u Bosni i Hercegovini.

Član 18.

(Referentne laboratorije EU/OIE)

- (1) Referentna laboratorija EU/OIE za vezikularnu bolest svinja navedena je u Prilogu II.
- (2) Referentne laboratorije EU/OIE za svaku od drugih bolesti navedenih u Prilogu I bit će navedeni u posebnim propisima.

Član 19.

(Cijepljenje)

- (1) Cijepljenje protiv bolesti navedenih u Prilogu I dopušteno je samo kao dopuna mjerama nadzora koje se provode kada se pojavi dotična bolest, u skladu sa slijedećim odredbama:
 - a) odluku o uvođenju cijepljenja kao dopune mjerama nadzora donosi ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa na prijedlog Ureda;
 - b) ova se Odluka zasniva posebno na slijedećim kriterijima:
 - 1) koncentraciji životinja dotičnih vrsta u pogodenoj zoni;
 - 2) svojstvima i sastavu svakog upotrijebljenog cjepiva;
 - 3) postupcima za nadzor distribucije, skladištenja i upotrebe cjepiva;
 - 4) vrstama i dobi životinja koje se mogu ili moraju cijepiti;
 - 5) područjima na kojima se cijepljenje može ili mora provesti;
 - 6) trajanju kampanje cijepljenja.
- (2) U slučaju navedenom u stavu (1) ovog člana:
 - a) zabranjuje se cijepljenje ili docjepljivanje životinja prijemčivih vrsta na farmama utvrđenim članom 4. ovog Pravilnika;
 - b) zabranjuje se davanje injekcija hiperimunog seruma.
- (3) U slučaju pribjegavanja cijepljenju, primjenjuju se slijedeća pravila:
 - a) sve cijepjene životinje se moraju identificirati pomoću jasne i čitljive oznake u skladu s posebnim propisima;
 - b) sve cijepjene životinje moraju ostati unutar zone cijepljenja, osim ako se šalju na trenutno klanje u klaonicu koju je odredio nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i u tom se slučaju kretanje životinja odobrava tek nakon što nadležni veterinarski inspektor naredi pregled svih prijemčivih životinja na farmi i utvrdi da niti kod jedne životinje ne postoji sumnja da je zaražena.
- (4) Kretanje prijemčivih životinja iz zone cijepljenja može se odobriti u skladu s posebnim postupkom koji utvrđuje Ured uz saglasnost s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- (5) Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH redovno izvještavaju Ured o provođenju mjera cijepljenja.
- (6) Odstupajući od stava (1) ovog člana, ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa na prijedlog Ureda, može donijeti odluku o uvođenju hitnog cijepljenja, uz uslov da to ne utiče na osnovne interese Bosne i Hercegovine. Prilikom donošenja odluke mora se posebno voditi računa o stupnju koncentracije životinja u određenim područjima, a potrebi zaštite pojedinih pasmina i o geografskom području na kojem se cijepljenje izvodi.

Član 20.

(Plan hitnih mjera)

- (1) Plan hitnih mjera u kojem su detaljno utvrđene mjere potrebne za održavanje spremnosti i visokog nivoa svijesti o bolestima iz Priloga I, a koje treba provesti u slučaju izbijanja bolesti, izrađuje Ured.
- (2) Planom hitnih mjera određen je način pristupa objektima, opremi, osoblju i drugim odgovarajućim sredstvima koja su potrebna za brzo i efikasno iskorjenjivanje bolesti, te osigurana saradnja sa susjednim državama.
- (3) Općeniti kriteriji koji se primjenjuju pri izradi plana hitnih mjera navedeni su u Prilogu III, s tim da se donose zavisno od bolesti o kojoj se radi. Ured se može ograničiti na primjenu samo dijela utvrđenih kriterija ako su isti već usvojeni kada su predani planovi za primjenu mjera nadzora za neku drugu bolest.
- (4) Ured mora redovno ažurirati Planove hitnih mjera, kako bi se uzeo u obzir razvoj situacije i specifična priroda predmetne bolesti.

Član 21.

(Primjena Pravilnika)

Ured u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH može provoditi provjere na licu mjesta, ukoliko je to potrebno da bi se osigurala jednoobrazna primjena ovog Pravilnika. Nadležni veterinarski inspektor na čijem području se obavljaju te provjere, osigurava stručnjacima svu potrebnu pomoć za obavljanje njihovih dužnosti.

Član 22.

(Prilozi Pravilnika)

Prilozi od I do III sastavni su dio ovog Pravilnika.

Član 23.

(Prije lazne odredbe)

U roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika, Ured uz saglasnost s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, je dužan izraditi i provesti program edukacije veterinaru i veterinarskih inspektora.

Član 24.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 11/11
12. januara 2011. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. Nikola Špirić, s. r.

PRIOG I

POPIS BOLESTI KOJE SE OBAVEZNO PRIJAVLJUJU

Bolest	Maksimalni period inkubacije
Goveda kuga	21 dan
Kuga malih preživara	21 dan
Vezikularna bolest svinja	28 dana
Bolest plavog jezika	40 dana
Epizootska hemoragijska bolest jelena	40 dana
Boginje ovaca i koza	21 dan
Vezikularni stomatitis	21 dan
Afrička svinjska kuga	40 dana
Bolest kvrgave kože	28 dana
Groznicu doline Rift	30 dana

PRIOG II

POSEBNE MJERE ZA NADZOR NEKIH BOLESTI

Osim općih odredbi propisanih ovim Pravilnikom, na vezikularnu bolest svinja primjenjuju se slijedeće posebne odredbe.

1. Opis bolesti

Bolest svinja koja se klinički ne razlikuje od slinavke i šapa, a uzrokuje vezikule na njušci, u ustima, na jeziku, te na koronarnim rubovima papaka. Ozbiljnost ove bolesti značajno varira, te se može dogoditi da se njome zarazilo krdo svinja bez pokazivanja kliničkih znakova bolesti. Virus može preživjeti dug vremenski period izvan tijela, čak i u svježem mesu; krajnje je otporan na uobičajene dezinficijense, te je poznat po svojoj postojanosti i stabilnosti u rasponu pH od 2,5 do 12. Stoga su potrebni posebno temeljno čišćenje i dezinfekcija.

2. Period inkubacije

U smislu ovog Pravilnika, smatra se da je maksimalni period inkubacije 28 dana.

3. Dijagnostički postupci za potvrđivanje i diferencijalnu dijagnozu vezikularne enterovirusne bolesti svinja

Detaljne metode za prikupljanje materijala za dijagnozu, za laboratorijske dijagnostičke testove, za otkrivanje antitijela i za procjenu rezultata laboratorijskih testova vrše se u skladu s Priručnikom za dijagnostičke testove i vakcine Svjetske organizacije za zdravlje životinja, posljednje izdanje.

4. Potvrđivanje pojave vezikularne bolesti svinja

Odstupajući od člana 2. stava (6) ovog Pravilnika, pojava bolesti se potvrđuje:

- a) na farmama na kojima je virus vezikularne bolesti svinja izoliran bilo iz svinja ili iz okoline;
- b) na farmama na kojima se nalaze svinje koje su seropozitivne na vezikularnu bolest svinja, uz uslov da te svinje, ili druge svinje na farmi, pokazuju lezije karakteristične za vezikularnu bolest svinja;
- c) na farmama na kojima se nalaze svinje koje pokazuju kliničke znakove bolesti ili koje su seropozitivne, uz uslov da postoji direktna epidemiološka povezanost s potvrđenim izbijanjem bolesti;
- d) kod drugih krda u kojima se otkriju seropozitivne svinje. U ovom slučaju, prije nego što potvrdi pojavu bolesti, nadležni veterinarski inspektor preduzima dodatna ispitivanja, posebno ponovno uzimanje uzoraka i ponovno testiranje u razmaku od najmanje 28 dana između dvaju uzimanja uzoraka. Odredbe iz člana 4. ovog Pravilnika ostaju na snazi dok se ne završe ovakva dodatna istraživanja. Ako ta dodatna istraživanja ne pokažu nikakve dokaze bolesti, iako su svinje još uvijek seropozitivne, nadležni veterinarski inspektor naređuje da se testirane svinje usmrte i unište pod njegovim nadzorom ili da se pod njegovim nadzorom zakolju u klaonici koju je odredio nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Nadležni veterinarski inspektor naređuje da se svinje pri dolasku u klaonicu drže i kolju odvojeno od drugih svinja, te da se njihovo meso koristi isključivo u unutrašnjem prometu.

5. Referentna laboratorija Zajednice

AFRC Insitute for Animal Health, Pirbright Laboratory, Ash Road, Pirbright, Woking, Surrey GU24 0NF, Ujedinjeno Kraljevstvo

6. Referentna laboratorija za vezikularnu bolest svinja u Bosni i Hercegovini će biti određena u skladu s Odlukom o određivanju ovlaštenih laboratorija u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 68/05 i 90/05)

7. Zaraženo područje

1. Veličina zaraženog područje je definirana članom 10. ovog Pravilnika.
2. U slučaju vezikularne bolesti svinja, odstupanjem se mjere iz člana 11. ovog Pravilnika mijenjaju i glase:

- a) identifikiraju se sve farme unutar područja koja drže životinje prijemčivih vrsta;
- b) obavljaju se periodične posjete farmama koja imaju životinje prijemčivih vrsta, te klinički pregledi tih životinja uključujući, ako je potrebno, uzimanje uzoraka za laboratorijski pregled; mora se voditi evidencija tih posjeta i nalaza, a učestalost posjeta mora biti razmjerna ozbiljnosti epizootije na farmama s najvećim rizikom;
- c) zabranjeno je kretanje i transport životinja prijemčivih vrsta po javnim ili privatnim putevima, osim dostavnih puteva na farmi. Međutim, nadležni veterinarski inspektor može odobriti odstupanje od ove zabrane za prijevoz životinja cestom ili željeznicom bez iskrcavanja ili zaustavljanja;
- d) međutim, nadležni veterinarski inspektor može dopustiti izuzetak za svinje za klanje koje dolaze iz područja izvan zaraženog područja, a koje su na putu u klaonicu smještenu u tom području;
- e) kamioni i druga vozila i oprema koji se koriste unutar zaraženog područja za prijevoz svinja ili druge stoke ili materijala koji mogu biti kontaminirani (npr. krmivo, gnoj, gnojnica, itd.), ne smiju napustiti:
- farmu smještenu unutar zaraženog područja;
 - zaraženo područje;
 - klaonicu,

prije nego što se očiste i dezinficiraju u skladu s postupcima koje naredi nadležni veterinarski inspektor. Ovim se postupcima posebno osigurava da niti jedan kamion ili vozilo koje je upotrijebljeno za prijevoz svinja ne smije napustiti područje dok ga ne pregleda nadležni veterinarski inspektor;

- f) kako je to utvrđeno članom 16. ovog Pravilnika, svinje se 21 dan po završetku preliminarnog čišćenja i dezinfekcije zaraženih farmi ne smiju premještati iz farme na kojoj se drže; kada protekne 21 dan, može se dati odobrenje za premještanje svinja s dotične farme:

- direktno u klaonicu koju je odredio nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta BiH, prvenstveno u zaraženom ili ugroženom području, uz uslov:

- da se obavi inspekcija svih svinja na farmi,
- da se obavi klinički pregled svinja koje se otpremaju u klaonicu,
- da se svaka svinja označi ušnom oznakom ili identificira nekom drugom odobrenom metodom,
- da se svinje prevoze u vozilima koja je nadležni veterinarski inspektor zapečatio ili pod njegovim nadzorom.

Nadležni veterinarski inspektor odgovoran za klaonicu obavještava se o namjeri slanja svinja u tu klaonicu.

Pri dolasku u klaonicu, ove se svinje drže i kolju odvojeno od drugih svinja. Prije napuštanja klaonice, vozila i oprema koji su bili uključeni u transport ovih svinja moraju se očistiti i dezinficirati.

Tokom inspekcije prije i poslije klanja, koja se izvodi u određenoj klaonici, nadležni veterinarski inspektor mora obratiti pažnju na znakove povezane s prisutnošću virusa vezikularne bolesti svinja.

Kada se klanje svinja provodi u skladu s ovim odredbama, uzima se statistički reprezentativan uzorak krvi. U slučaju pozitivnog rezultata koji dovodi do potvrđivanja vezikularne bolesti svinja, primjenjuju se mjere iz člana 9. stava (3) ovog Pravilnika;

- u izuzetnim okolnostima, direktno u druge objekte smještene unutar zaštićene zone, uz uslov:

- da se obavi inspekcija svih svinja na farmi,
- da se obavi klinički pregled svinja koje se premještaju, s negativnim rezultatom,
- da se svaka svinja označi ušnom oznakom ili identificira nekom drugom odobrenom metodom;

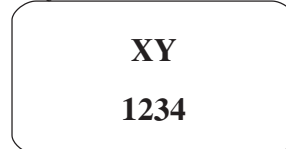
- svinjsko meso navedeno u tački f) i):

- neće se izvoziti i morat će biti obilježeno odgovarajućom oznakom za svježe meso,

- će biti dostavljeno, rasjecano, transportovano i skladišteno mimo mesa namijenjenog izvozu i bit će korišteno na način da se izbjegne njegova upotreba u proizvodima životinjskog porijekla namijenjenim izvozu.

- Izuzetno od tačke g), za svinjsko meso navedeno u tački f) i) nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH mogu odobriti korištenje drugih identifikacijskih oznaka koje se jasno razlikuju od postojećih.

Za potrebe tačke h) identifikacijske oznake moraju biti čitke i neizbrisive, slova jasno čitljiva i prikazana. Identifikacijska oznaka mora imati slijedeći oblik i sadržavati slijedeće podatke:

XY označava oznaku države ili područja, a 1234 veterinarski kontrolni broj objekta

- Mjere u zaraženom području se neprekidno primjenjuju, barem:

- dok se ne izvedu sve mjere utvrđene članom 16. ovog Pravilnika;

- dok se na svim farmama u zoni ne obavi:

- klinički pregled svinja koji pokazuje da nema nikakvih znakova bolesti koji bi ukazivali na postojanje vezikularne bolesti svinja; i

- serološki pregled statističkog uzorka svinja, pri kojem se nisu otkrila antitijela na vezikularnu bolest svinja. Kod izrade programa za ovakav serološki pregled uzima se u obzir način prenošenja vezikularne bolesti svinja i način na koji se svinje uzgajaju.

Pregled i uzimanje uzoraka o kojima se govori u tačkama i) i ii) ne obavljaju se prije nego što istekne rok od 28 dana nakon što su na zaraženoj farmi provedene mjere preliminarnog čišćenja i dezinfekcije.

- Po isteku perioda iz tačke 3. ovog Priloga, na zaraženo područje se primjenjuju iste mjere koje se primjenjuju u ugroženom području

- Kada zabrane iz tačke 2 f) ovog Priloga, traju duže od 30 dana radi naknadne pojave slučajeva bolesti i kao posljedica se javlja čuvanje životinja, nadležni veterinarski inspektor može, na zahtjev vlasnika koji ima osnov za ovakav zahtjev, odobriti premještanje životinja s farmi unutar zaraženog područja. Tačke 2 f) i h) ovog Priloga će se primjenjivati *mutatis mutandis*. Nadležni veterinarski inspektor o tome izvještava nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta BiH, a oni dalje Ured.

8. Ugroženo područje

- Veličina ugroženog područja je definirana članom 10. ovog Pravilnika.
- U slučaju vezikularne bolesti svinja, mjere iz člana 12. ovog Pravilnika se mijenjaju i glase:

- a) identificiraju se sve farme koje drže životinje prijemčivih vrsta;
- b) premještanje svinja iz farme u ugroženom području, osim direktno u klaonicu, dopušta se uz uslov da na tu farmu nije dovedena niti jedna svinja u proteklih 21 dan; vlasnik ili lice koje je odgovorno za životinje mora voditi evidenciju o svim kretanjima svinja;
- c) nadležni veterinarski inspektor može dopustiti kretanje svinja iz ugroženog područja, pod uslovom:
- da je obavljena inspekcija svih svinja na farmi unutar 48 sati prije premještanja,
 - da je unutar 48 sati prije premještanja obavljen klinički pregled svinja koje se premještaju, s negativnim rezultatima,
 - da je unutar 14 dana prije premještanja obavljen serološki pregled statističkog uzorka svinja bez otkrivanja antitijela na vezikularnu bolest svinja. Međutim, kada se radi o svinjama za klanje, serološki pregled se može obaviti na osnovu uzoraka krvi uzetih u klaonici koju je odredio nadležni veterinarski inspektor na svom području. U slučaju pozitivnih rezultata koji potvrđuju postojanje vezikularne bolesti svinja, primjenjuju se mjere predviđene tačkom 9. ovog Priloga,
 - da je svaka svinja označena individualnom ušnom oznakom ili bilo kojom drugom odobrenom metodom identifikacije,
 - kamioni i druga vozila i oprema za transport svinja moraju se očistiti i dezinficirati nakon svakog prijevoza;
- d) kamioni i druga vozila i oprema koji se koriste za prijevoz svinja ili drugih životinja ili materijala koji mogu biti kontaminirani, a koji se koriste unutar ugroženog područja, ne smiju napustiti to područje dok se ne očiste i dezinficiraju u skladu s postupcima koje naređuje nadležni veterinarski inspektor.
3. a) Veličina ugroženog područja se može izmijeniti i dopuniti u skladu s odredbama iz člana 10. stav (3) ovog Pravilnika.
- b) Mjere u ugroženom području moraju se primjenjivati barem:
- i) dok se ne provedu sve mjere navedene u članu 16. ovog Pravilnika;
 - ii) dok se ne provedu sve mjere koje su potrebne u zaraženom području.
- 9. Opće zajedničke mjere**
- U slučaju vezikularne bolesti svinja primjenjuju se dodatne mjere kako slijedi:
1. u slučajevima kada je pojava vezikularne bolesti svinja službeno potvrđena, nadležni organi osiguravaju da se uz mjere utvrđene članom 4. stavom (2) i članom 5. ovog Pravilnika, uđe u trag mesu svinja zaklanih tokom perioda između vjerovatnog nošenja bolesti na farmu i primjene službenih mjera, te da se to meso pod službenim nadzorom uništi tako da se izbjegne rizik širenja virusa vezikularne bolesti svinja;
 2. kada nadležni veterinarski inspektor ima razloga za sumnju da su svinje na bilo kojoj farmi kontaminirane radi kretanja bilo kojeg lica, životinje ili vozila, ili na bilo koji drugi način, za svinje na toj farmi ostaje na snazi ograničenje kretanja predviđeno članom 9. ovog Pravilnika, barem dok se na toj farmi ne provede:
 - a) klinički pregled svinja, s negativnim rezultatima;
 - b) serološki pregled statističkog uzorka svinja bez otkrivanja antitijela na vezikularnu bolest svinja, u skladu s članom 7. stavom 3. tačkom b) ii) ovog Priloga.
- Pregledi navedeni u tačkama a) i b) ne obavljaju se dok ne protekne 28 dana od moguće kontaminacije prostorija radi kretanja lica, životinja ili vozila, ili na bilo koji drugi način.
3. Ako se u klaonici dokaže postojanje vezikularne bolesti svinja, nadležni veterinarski inspektor naređuje:
- a) da se sve svinje u klaonici zakolju bez odlaganja;
 - b) da se trupla i unutrašnji organi zaraženih i kontaminiranih svinja unište pod službenim nadzorom tako da se izbjegne rizik širenja virusa vezikularne bolesti svinja;
 - c) da se pod nadzorom nadležnog veterinarskog inspektora očiste i dezinficiraju zgrade i oprema, uključujući vozila, u skladu s uputama koje naređuje nadležni veterinarski inspektor;
 - d) da se provede epidemiološko ispitivanje u skladu s članom 8. ovog Pravilnika;
 - e) da se na klanje ne dovede niti jedna svinja dok ne protekne najmanje 24 sata od završenog čišćenja i dezinfekcije, koji se izvode u skladu s tačkom (c).
- 10. Čišćenje i dezinfekcija zaraženih farmi**
- Osim mjera utvrđenih članom 16. ovog Pravilnika, primjenjuju se također i slijedeće mjere:
1. Postupak preliminarnog čišćenja i dezinfekcija
 - a) Čim se odstrane trupla svinja za uništavanje, oni dijelovi prostorija u kojima su te svinje bile smještene i bilo koji drugi dijelovi prostorija koji su tokom klanja kontaminirani, moraju se poprskati dezinfekcijskim sredstvom koje je odobreno u skladu s članom 16. ovog Pravilnika, te čija je koncentracija prikladna za vezikularnu bolest svinja. Upotrijebljeno dezinfekcijsko sredstvo treba ostati na površini najmanje 24 sata.
 - b) Svako tkivo ili krv koji su možda proliveni tokom klanja, moraju se pažljivo sakupiti i uništiti zajedno s truplima (klanje se uvijek mora obavljati na nepropusnoj površini).
 2. Postupak daljnjeg čišćenja i dezinfekcije
 - a) Sav stajski gnoj, stelja, kontaminirana hrana, itd., moraju se ukloniti iz zgrada, složiti na hrpu i poprskati odobrenim dezinfekcijskim sredstvom. Gnojnica se obrađuje metodom prikladnom za ubijanje virusa.
 - b) Sva prenosiva oprema mora se iznijeti iz prostorija, te posebno očistiti i dezinficirati.
 - c) Masnoća i druga nečistoća se moraju ukloniti sa svih površina tako da se natope sredstvom za odmašćivanje i zatim isperu vodom pod pritiskom.
 - d) Zatim se ponovno primjenjuje dezinfekcijsko sredstvo prskanjem svih površina.
 - e) Prostorije koje se mogu zapečatiti treba raskužiti plinom.
 - f) Nakon inspekcije koju obavlja nadležni veterinarski inspektor, treba se dogovoriti o popravcima oštećenih podova, zidova, itd., i odmah ih izvesti.
 - g) Učinjene popravke treba pregledati kako bi se osiguralo da su obavljene zadovoljavajuće.
 - h) Sve dijelove prostorija koji su u potpunosti bez zapaljivih materijala može se toplinski obraditi, upotrebom pištolja za brizganje plamena.
 - i) Sve se površine moraju poprskati alkalnim dezinfekcijskim sredstvom čiji je pH veći od 12,5 ili bilo kojim drugim odobrenim dezinfekcijskim sredstvom. Dezinfekcijsko sredstvo treba isprati nakon 48 sati.
 3. Postupak konačnog čišćenja i dezinfekcije

Nakon 14 dana treba ponoviti postupak pištoljem za brizganje plamena ili alkalnim dezinfekcijskim sredstvom (tačka 2. (h) ili (i)).

11. Obnova stoke na zaraženim farmama

Осим мјера утврдених чланом 5. ставом (4) овог Правилника, примјенјују се и слиједеће мјере:

1. Obnova stoke ne smije započeti dok ne protekne četiri sedmice od završetka prve dezinfekcije prostorija, tj. koraka 3. postupaka čišćenja i dezinfekcije.
 2. Kod ponovnog uvođenja svinja mora se uzeti u obzir vrsta poljoprivredne djelatnosti koja se odvija na farmi, i ono mora biti u skladu s jednim od slijedećih postupaka:
 - a) ako se radi o farmama u kojima se svinje drže na otvorenom, ponovno dovođenje stoke započinje uvođenjem ograničenog broja sentinel odojaka koji su pregledani i za koje je utvrđeno da su negativni u odnosu na antitijela na vezikularnu bolest svinja. Sentinel odojci će se smjestiti, u skladu sa zahtjevima nadležnog veterinarskog inspektora, po cijeloj zaraženoj farmi, te će biti klinički pregledani 28 dana nakon dovođenja na farmu i obaviti će se uzimanje uzoraka za serološko testiranje.
- Ako se kod niti jednog od ovih odojaka ne pokažu klinički dokazi vezikularne bolesti svinja niti se razviju antitijela na virus ove bolesti, može se pristupiti potpunom obnavljanju stoke;
- b) kod svih drugih oblika uzgoja, ponovno uvođenje svinja odvija se ili u skladu s mjerama iz tačke a) ili se obavlja potpuno obnavljanje, uz uslov:
 - da se sve svinje uvedu u roku od osam dana i da dolaze iz farmi smještenih izvan područja koja su pod ograničenjima radi vezikularne bolesti svinja, te da su seronegativne,
 - niti jedna svinja ne smije napustiti farmu kroz period od 60 dana nakon dolaska posljednjih svinja,
 - obnovljeno krdo se podvrgava kliničkom i serološkom pregledu u skladu sa zahtjevima nadležnog veterinarskog inspektora. Ovaj se pregled obavlja najranije 28 dana nakon dolaska posljednjih svinja.

PRILOG III**MINIMALNI KRITERIJI ZA IZRADU PLANOVA HITNIH MJERA**

Ured mora osigurati da planovi hitnih mjera ispunjavaju najmanje slijedeće zahtjeve:

1. Treba predvidjeti sve što je potrebno da se osiguraju zakonske ovlasti potrebne za provođenje planova hitnih mjera i omogućiti brzo i uspješno iskorjenjivanje bolesti iz Priloga I ovog Pravilnika.
2. Treba predvidjeti sve što je potrebno da se osigura pristup sredstvima fondova za vanredne situacije, budžetskim sredstvima i izvorima finansiranja kako bi se pokrili svi vidovi borbe protiv bolesti.
3. Treba odrediti lanac zapovijedanja koji garantira brzo i efikasno donošenje odluka u vezi sa epidemijom. Zajednički centar za donošenje odluka odgovoran je za usmjeravanje svih strategija za suzbijanje bolesti, a direktor Ureda je njegov voditelj.
4. U slučaju izbijanja bolesti iz Priloga I ovog Pravilnika mora se uspostaviti Zajednički centar za suzbijanje bolesti koji će usklađivati provođenje svih odluka.
5. Moraju postojati detaljno razrađeni planovi da bi se u slučaju izbijanja bolesti iz Priloga I, odmah mogli uspostaviti lokalni centre za suzbijanje bolesti kako bi se na lokalnom nivou provele mjere suzbijanja bolesti i zaštite okoliša. Lista lokalnih centara za kontrolu bolesti s odgovarajućom opremom mora biti navedena u Planu, kao i detaljne informacije o ovlaštenim licima uključenim u kontrolne mjere i njihovim kvalifikacijama i odgovornostima.

6. Ured mora osigurati saradnju između zajedničkog kriznog centara za suzbijanje bolesti, lokalnih kriznih centara za suzbijanje bolesti te vlasti i organa zaduženih za pitanja zaštite okoliša kako bi osigurala usklađenost mjera koje se preduzimaju u području veterinarstva i zaštite okoliša.
7. Mora se osnovati stalna stručna grupa, po potrebi u saradnji s drugim državama, koja će pratiti nove naučne spoznaje i pomagati Uredu i nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH u osiguranju spremnosti za moguću pojavu bolesti iz Priloga I ovog Pravilnika.
8. Treba osigurati odgovarajuća sredstva za brzo i efikasno preduzimanje mjera, uključujući osoblje, opremu i laboratorijske kapacitete. Moraju se osigurati aranžmani za brzi prijevoz uzoraka.
9. Na raspolaganju mora biti ažurirani operativni priručnik. On mora sadržavati detaljan, opsežan i praktičan opis svih postupaka, uputa i mjera suzbijanja koje se moraju primijeniti u slučaju izbijanja bolesti.
10. Na raspolaganju moraju biti detaljni programi hitne vakcinacije, uključujući podatke o količini neophodnih vakcina za datu bolest.
11. Osoblje mora redovno:
 - 11.1. usavršavati znanje o kliničkim znakovima, epidemiološkom istraživanju i suzbijanju epidemija;
 - 11.2. sudjelovati u simulacijskim vježbama, koje se izvode:
 - dva puta u periodu od pet godina, pri čemu prva vježba mora početi najkasnije tri godine nakon odobrenja plana, ili
 - u periodu od pet godina nakon efikasnog suzbijanja i iskorjenjivanja velike epidemije, ili
 - jedna od dvije vježbe iz alineje 1. ove podtačke zamjenjuje se simulacijskom vježbom koja se zahtijeva u okviru planova hitnih mjera za druge velike epidemije kopnenih životinja, ili
 - izuzetno od alineje prve ove podtačke i u skladu s odgovarajućim odredbama Plana hitnih mjera, a kada se radi o manjoj gustoći populacije životinja prijemčivih vrsta, Ured organizira sudjelovanje i doprinosi simulacijskim vježbama spremnosti koje se izvode u susjednim državama, a u vezi sa svim životinjama koje pripadaju vrstama prijemčivim na bolest iz Priloga I ovog Pravilnika.
 - 11.3. sudjelovati u programu osposobljavanja u području komunikacijskih vještina kako bi mogli organizirati informativne kampanje o bolesti, namijenjene organima vlasti, stočarima i veterinarima.
12. Pri izradi Plana hitnih mjera uzimaju se u obzir sredstva koja su potrebna za suzbijanje velikog broja izbijanja bolesti koji se javljaju u kratkom periodu i koje uzrokuje više antigenski različitih serotipova ili sojeva.
13. Ne isključujući veterinarske zahtjeve, Plan hitnih mjera se priprema kako bi se osiguralo da u slučaju izbijanja bolesti iz Priloga I ovog Pravilnika, svako masovno uništavanje lešina i životinjskog otpada bude obavljeno na način kojim se ne ugrožava zdravlje ljudi i da se pri tom koriste postupci i metode koje sprječavaju svaki štetni učinak na okoliš koji je moguće spriječiti, a naročito na način:
 - kojim je opasnost za tlo, zrak, površinske i podzemne vode, biljke i životinje svedena na najmanju moguću mjeru,
 - kojim su smetnje zbog buke ili mirisa svedene na najmanju moguću mjeru,
 - kojim su štetni učinci na krajolik i na mjesta od posebnog značenja svedena na najmanju moguću mjeru.

14. U Planu moraju biti navedena mjesta i preduzeća za obradu i neškodljivo uništavanje lešina i životinjskog otpada u slučaju izbijanja bolesti iz Priloga I ovog Pravilnika.
15. Ured i nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH moraju osigurati da poljoprivrednici, seosko stanovništvo, kao i stanovništvo u cjelini, budu redovno obavještavani o najnovijim događajima. Stanovnicima pogođenog područja mora se osigurati mogućnost uspostave direktne i dostupne veze (između ostalog, putem telefona za pomoć) kao i obavještavanje putem lokalnih i regionalnih sredstava informiranja.

Na temelju članka 15. stavak 2. Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, na 140. sjednici održanoj 12. siječnja 2011. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O MJERAMA ZA KONTROLU ODREĐENIH BOLESTI ŽIVOTINJA I POSEBNE MJERE ZA VEZIKULARNU BOLEST SVINJA

Članak 1.

(Predmet)

Ovim Pravilnikom propisuju se opće mjere nadzora koje se primjenjuju u slučaju pojave jedne od bolesti navedenih u Privitku I. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

Članak 2.

(Definicije)

U smislu ovoga Pravilnika, primjenjuju se slijedeće definicije:

- a) *posjed* je svaki objekt, zgrada ili mjesto, a u slučaju otvorenog prostora, bilo koje mjesto na kom se životinje uzgajaju, drže ili se na neki drugi način njima postupaju;
- b) *životinja* je bilo koja domaća životinja koja pripada vrstama podložnim izravnom utjecaju dotične bolesti, ili bilo koja divlja životinja koja pripada kralježnjacima za koju postoji vjerojatnost da će sudjelovati u epidemiologiji te bolesti, djelujući kao prijenosnik ili kao rezervoar zaraze;
- c) *vektor* je bilo koja životinja iz vrste kralježnjaka ili beskralježnjaka koja na mehanički ili biološki način može prenositi i širiti uzročnika dotične bolesti;
- d) *držatelj* je vlasnik ili bilo koja osoba ili osobe, privatna ili pravna, koja ima vlasništvo nad životinjama ili koja je zadužena za uzgoj navedenih životinja, za financijsku nagradu ili bez nje;
- e) *razdoblje inkubacije* je vremensko razdoblje koje će vjerojatno proteći između izloženosti uzročniku bolesti i pojave kliničkih simptoma. Trajanje ovog razdoblja je ono koje je navedeno u Privitku I. za predmetnu bolest;
- f) *potvrda bolesti* je potvrda pojave bolesti na temelju rezultata kliničkog pregleda, propisane laboratorijske metode i rezultata epidemiološkog istraživanja;
- g) *mjerodavna tijela* za provođenje ovoga Pravilnika su:
 - 1) Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine - Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured);
 - 2) mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine - su mjerodavna tijela definirana Zakonom o veterinarstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/00), Zakonom o veterinarstvu u Republici

Srpskoj ("Službeni glasnik RS", broj 42/08) i Zakonom o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02);

- 3) *mjerodavna veterinarska inspeksijska tijela* - su mjerodavna tijela definirana Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 62/05) i Zakonom o inspekcijama u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik RS", broj 74/10);
- h) *mjerodavni veterinarski inspektor* je inspektor zadužen za određeno administrativno područje.

Članak 3.

(Prijava na sumnju na pojavu bolesti)

Svaka sumnja na pojavu bolesti iz Privitka I. prijavljuje se sukladno Odluci o zaraznim bolestima ("Službeni glasnik BiH", broj 44/03).

Članak 4.

(Mjere u slučajevima sumnje na pojavu bolesti na posjedu)

- (1) Kada se sumnja da su životinje na posjedu zaražene ili kontaminirane jednom od bolesti navedenih u Privitku I., mjerodavni veterinarski inspektor je dužan odmah narediti i nadzirati sve što je potrebno za službenu istragu kako bi se potvrdila ili isključila pojava dotične bolesti, a posebice mora zatražiti da se uzmu uzorci potrebni za laboratorijsko ispitivanje. U tu se svrhu predmetne životinje mogu transportovati do laboratorija pod nadzorom mjerodavnog veterinarskog inspektora koji će poduzeti odgovarajuće mjere za sprječavanje širenja bolesti.
- (2) Čim dobije obavijest o sumnji na pojavu bolesti, mjerodavni veterinarski inspektor stavlja posjed pod službeni nadzor i posebno naređuje:
 - a) da se izvede popis svih kategorija životinja prijemljivih vrsta, te da se za svaku od ovih kategorija evidentira broj životinja koje su već uginule, koje su zaražene ili koje bi mogle biti zaražene ili kontaminirane. Ovaj se popis mora voditi ažurno, kako bi obuhvatio životinje koje se okote ili koje uginu tijekom razdoblja sumnje. Podaci u popisu moraju biti ažurni te se na zahtjev moraju predočiti i mogu se provjeriti pri svakom posjetu;
 - b) da se sve životinje prijemljivih vrsta na posjedu drže u svojim prebivališnim prostorijama ili da se zatvore na nekom drugom mjestu gdje mogu biti izolirane, uzevši u obzir, po potrebi, moguću ulogu vektora;
 - c) da niti jedna životinja koja pripada prijemljivim vrstama ne ulazi na posjed niti napušta posjed;
 - d) da sva kretanja budu predmet odobrenja mjerodavnog veterinarskog inspektora, koji propisuje uvjete za sprječavanje bilo kakvog rizika od širenja bolesti, da se odgovarajuća sredstva dezinfekcije postavljaju na ulazima i izlazima zgrada ili prostora u kojima su smještene životinje prijemljivih vrsta, kao i na ulazima i izlazima samog posjeda. Ovo se odnosi na kretanja:
 - 1) osoba, životinja drugih vrsta koje nisu prijemljive na tu bolest i vozila u i iz posjeda;
 - 2) mesa ili trupa životinja, ili stočne hrane, opreme, otpada, izmeta, stelje, stajskog gnoja, ili bilo čega što bi moglo prenijeti dotičnu bolest;
 - e) da se provede epidemiološko ispitivanje sukladno članku 8. ovoga Pravilnika.
- (3) Dok ne stupe na snagu službene mjere propisane u stavku (2) ovog članka, vlasnik ili uzgajatelj bilo koje životinje kod koje postoji sumnja na bolest mora poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi osigurao sukladnost sa stavkom (2) ovog članka, izuzev točke e) ovog stavka.
- (4) Mjerodavni veterinarski inspektor može primijeniti bilo koje mjere iz stavka (2) ovog članka na druge posjede, ukoliko njihov smještaj, njihova konfiguracija ili kontakti s posjedom